

<https://www.delo.si/nedelo/morda-ni-treba-da-bi-sl...>

1 / 7

Morda ni treba, da bi šle vse izkušnje pandemičnega časa v pozabo

Študenti, nekateri po več kot letu in pol, gredo v predavalnice, če izpolnjujejo pogoje PCT.

Predavanja v času covida-19. FOTO: Leon Vidic/Delo

Gorazd Utenkar

🕒 03.10.2021 ob 07:30

POSLUŠAJTE

Čas branja: 12:32 min.

DELITE

V petek se je uradno začelo novo študijsko leto. Podobno kot zadnji dve bo tudi leto 2021/2022 neobičajno, saj ga bo krojila še vedno trajajoča pandemija covida-19. Za študente to pomeni, da bodo morali za udeležbo na predavanjih v predavalnicah izpolnjevati enega od pogojev PCT, torej, da so covid preboleli, so proti njemu cepljeni ali pa se bodo morali enkrat na teden samotestirati s hitrimi antigenskimi testi. Tedensko testiranje bo za tiste, ki covida niso preboleli ali niso cepljeni, obvezno tudi za druge študijske dejavnosti in bivanje v študentskih domovih. Teste bodo lahko brezplačno dobili v lekarnah.

Novo študijsko leto se po besedah ministrice za izobraževanje, znanost in šport **Simone Kustec** začena za približno 61.500 študentk in študentov na visokošolskem ter 10.000 na višjem strokovnem izobraževanju. Od študijskega leta 2009/2010 do 2018/2019 je bilo študentov vedno manj, od takrat pa je njihovo število naraščalo. Med njimi bo približno 13.500 bruck in brucev ter skoraj 1300

študentk in študentov v višjem strokovnem izobraževanju.

Pozitiven trend

Pred tednom sta se državna sekretarja s šolskega in zdravstvenega ministrstva **Mitja Slavinec** in **Franč Vindišar** glede izvedbe novega študijskega leta srečala z rektorji univerz ter predstavniki skupnosti samostojnih visokošolskih zavodov, Študentske organizacije Slovenije in študentskih domov. Ob tem, da bo študij zdaj potekal v živo in da bodo morali študenti izpolnjevati enega od pogojev PTC, sta spregovorila še o cepljenju.

»Želimo, da bi izpolnjevanje pogojev PCT temeljilo na cepljenju, saj je le to dolgoročen odgovor na epidemiološko situacijo. Znanost je rešitev v obliki cepljenja ponudila, vsi skupaj v visokošolskem prostoru pa si moramo prizadevati, da se bo rešitev tudi uporabila,« je dejal Slavinec. Kot dobro prakso je navedel cepilna mesta v bližini fakultet in študentskih naselij, za katera je poskrbela ljubljanska univerza.

Želimo, da bi izpolnjevanje pogoja PCT temeljilo na cepljenju, saj je le to dolgoročen odgovor na epidemiološko situacijo.

Mitja Slavinec

Prejšnji teden sicer precepljenost v starostni skupini, v kateri je večina (rednih) študentov, od 18 do 24 let, ni bila kaj prida visoka. Vindišar je povedal, da je bila z enim odmerkom cepljena polovica vseh te starosti, torej ne samo študentov, z obema odmerkoma pa 42 odstotkov. Pričakoval je, da se bo delež cepljenih med študenti še povečeval. O tem, kako bo na to odločitev vplivala smrt ene od pripadnic prav te generacije ta teden, seveda prejšnji teden niso govorili. Zagotovo pa vpliv ne bo pozitiven.

V starostni skupini od 18 do 24 let, iz katere je največ študentov, je polno cepljenih manj kot polovica. FOTO: Matej Družnik/Delo

Družboslovci

Zdaj bodo študenti, če so preboleli covid, so se proti bolezni cepili ali so se pripravljeno tedensko testirati, torej lahko pri študiju sodelovali v živo. Kljub temu ostaja vprašanje, ali sta dve leti vse prej kot običajnega študija v njihovem znanju pustili kakšne vrzeli oziroma ali bo njihovo znanje primerljivo z znanjem tistih, ki se med izobraževanjem niso srečali s takšnimi izrednimi okoliščinami. Odgovore smo poiskali pri različnih praktikih, se pravi profesorjih na različnih fakultetah, dveh ljubljanskih in dveh mariborskih, dveh družboslovnih in dveh naravoslovnih.

Najbolj optimistična od sogovornikov je docentka na mariborski filozofski fakulteti ddr. **Joca Zurc**: »Moje osebne izkušnje s poučevanjem in znanjem študentov v zadnjih dveh letih so izredno pozitivne. Predvsem zaradi odlične tehnične in didaktične podpore pri razvoju novih oblik visokošolskega poučevanja na Univerzi v Mariboru. Pri tem je odigral ključno vlogo center za podporo poučevanju UM s projektom Didakt.« Da izkušnje iz tega nenavadnega časa ne bi šle v nič, delo na tem področju nadaljujejo v okviru Pedagoške mreže UM, ki so jo ustanovili septembra. V njej so predstavniki vseh 17 visokošolskih zavodov mariborske univerze.

Joca Zorc je povedala še, da so v času lanskega jesenskega zaprtja med 244 študenti treh fakultet, na katerih se izobražujejo bodoči učitelji, izvedli raziskavo, v kateri so jih zanimalo njihove učne izkušnje iz spomladanskega zaprtja. Nič kaj presenetljiva osnovna ugotovitev, saj je to lahko opazil vsak, ki se je v dolgih mesecih zaprtij pogovarjal z učenci od osnovne šole do fakultet, je bila potrditev splošnega vtisa, da je bila količina dela pri študiju na daljavo veliko večja kot sicer. Tudi o teh izkušnjah so govorili na mednarodni znanstveni konferenci Perspektive razvoja izobraževanja učiteljev, ki je bila v četrtek in petek na pedagoški fakulteti mariborske univerze.

Osnovna ugotovitev: količina dela pri študiju na daljavo je bila veliko večja kot drugače.

Na ljubljanski fakulteti za družbene vede so povedali, da imajo profesorji različne izkušnje. Pri nekaterih predmetih so opazili tako nižje ocene in nižjo uspešnost v primerjavi s prejšnjim letom kot tudi višje ocene. Vendar dodajajo, da brez podrobnejše analize ne morejo z gotovostjo odgovoriti, ali študenti znajo več ali ne. Ugotavljajo, da tako poučevanje kot preverjanje znanja prek spleta v večini primerov nista enakovredna preverjanju znanja v prostorih fakultete. Pa seveda, da so se nekateri profesorji in študenti delu na daljavo znali bolj prilagoditi in bili pri tem bolj uspešni, medtem ko so imeli drugi več težav.

»Ne nazadnje, uspešnost na izpitih ni edini indikator znanja študentov. Poleg tega se znanje lahko vrednoti tudi prek vrednotenja doseganja kompetenc na drugačne načine (npr. ankete študentov, delodajalcev, profesorjev) ter navsezadnje po uspešnosti karier diplomantov, kar pa zahteva bolj dolgoročno evalvacijo,« pravijo na fakulteti za družbene vede. In ključna ugotovitev iz teh dveh let? »Izkušnje kažejo, da lahko prek spleta preverjamo le del znanja, da pa je veliko težje doseči nadgradnjo, povezovanje in sintezo znanja.«

Naravoslovci

Prodekanja za izobraževalno dejavnost na mariborski fakulteti za naravoslovje in matematiko dr. **Sonja Škornik** je zatrdila, da so se pri njih zelo učinkovito organizirali in uspešno izvedli vse z učnimi načrti načrtovane kontaktne ure, se pravi predavanja, seminarje in vaje. Izvedbo v živo so omogočili s prilagoditvijo urnikov in nujne vaje začeli izvajati v živo v prostorih fakultete, takoj ko so se ukrepi toliko sprostili, da je bilo mogoče. V živo so izvedli tudi vse terenske vaje, ki so prav tako značilen in pomemben del njihovega študijskega procesa. Zato niso

pričakovali slabšega znanja pri študentih in tudi niso zniževali kriterijev pri izpitih in kolokvijih.

Škornikova je med zaprtji večino predavanj izvedla na daljavo z uporabo orodja MS Teams. »Študenti so na izpitih, ki so potekali v živo, izkazali primerljivo znanje kot njihovi kolegi iz prejšnjih generacij,« je ugotovila. Še več, v povprečju je bilo celo več ocen odlično in prav dobro. Po njenem so izkoristili možnost večkratnega poslušanja posnetih predavanj ter uporabili dodatno gradivo in povezave, ki so jim jih predlagali. Zato je tovrstne možnosti po njenem smiselno prenesti tudi v čas, ko prilagoditve ne bodo več nujne. Vendar so z anketo po besedah Škornikove ugotovili, da študentom tudi »odlično pripravljeno gradivo, posnetki predavanj, predavanja na daljavo niso mogli nadomestiti predavanj v živo. Tako so bili manj motivirani za študij in so po njihovem mnenju na izpitu pokazali manj znanja, kot bi ga sicer.«

Niso pričakovali slabšega znanja pri študentih in tudi niso zniževali kriterijev pri izpitih in kolokvijih.

Podobne izkušnje ima prodekan za pedagoško dejavnost na ljubljanski fakulteti za strojništvo dr. **Jernej Klemenc**. Povedal je, da so takoj po prvi prekinitvi študija lani spomladi začeli poučevati na daljavo. Te izkušnje so bile pozitivne, pri povprečnih ocenah na vajah in izpitih v času pred zaprtjem in po njem ni bilo večjih razlik, razen da se je malo zmanjšal delež študentov, ki so opravili vse študijske obveznosti. Zato ne vidi nobenega razloga, da ne bi nekaterih tovrstnih praks ohranili.

Drugače pa tako Klemenc kot kolegi ocenjujejo pridobivanje kompetenc. Na fakulteti namreč pri praktičnih vajah uporabljajo več deset tisoč evrov vredne robote in več sto tisoč evrov vredne proizvodne linije. Takšnih je zelo malo celo v podjetjih in seveda ni prav nobene možnosti, da bi jih kdo od študentov imel doma. »S to opremo morajo študenti delati redno, in ker to ni bilo mogoče, je bil študij na daljavo z vidika praktičnih vaj neuspešen,« pravi prodekan. Odločili so se, da ga bodo v novem študijskem letu, če se bodo razmere spet toliko poslabšale, uvedli samo na izrecen odlok vlade. Poleg tega so na fakulteti prepričani, da je študij na daljavo slab z vidika socializacije študentov.

»Zadnji trije semestri so potekali na daljavo in šele zdaj, ko se bodo diplomanti, ki so jih doživeli, zaposlili, bomo videli, kako je z njihovimi kompetencami. Mislim, da bodo slabe,« ni nič kaj optimističen Klemenc.

Izkušnje študenta

Spremembe v dveh pandemičnih letih seveda najbolj zadevajo študente. Eden od njih, študent druge stopnje na ljubljanski fakulteti za strojništvo, je povedal, da ve, da je imelo z učenjem na daljavo precej kolegov težave. On jih ni imel, čeprav že od lanske pomladi ni bilo ne predavanj ne vaj v živo. Ker so mu prej pot na fakulteto in potem domov ter luknje med predavanji vzele veliko časa, mu je študij na daljavo celo bolj ustrezal. Kot je omenila že Škornikova, so mu prav prišli posnetki predavanj, saj si je lahko tisto, česar sproti ni razumel, pogledal še enkrat. Podobno je bilo s teoretičnimi deli vaj.

Ker so mu prej pot na fakulteto in potem domov ter luknje med predavanji vzele veliko časa, mu je študij na daljavo celo bolj ustrezal.

Druga stvar pa so praktične vaje, torej delo z opremo. To pri študiju na daljavo res manjka, saj seveda nihče nima doma opreme, kakršna je na voljo na fakulteti. Sicer so praktične vaje snemali z več kamerami, vendar praktičnega dela to ne more nadomestiti. Ali je znanje, pridobljeno v času pred pandemijo in na daljavo enakovredno, sam zelo težko sodi. Je pa povedal, da – čeprav ni imel občutka, da bi od njih zahtevali manj znanja kot v običajnih okoliščinah – je prvo leto druge stopnje študija dosegal boljše ocene kot na prvi stopnji.

<https://www.delo.si/nedelo/morda-ni-treba-da-bi-sl...>

7 / 7

Za študente tehniških smeri je bila velika težava, da niso imeli laboratorijskih vaj z opremo. FOTO: Mavric Pivk

»Skratka, po mojem bi predavanja in teoretični del vaj brez težav izvajali *on line*, prek računalnika, na daljavo. Laboratorijske vaje z opremo pa bi imel vsekakor raje v živo,« je povedal sogovornik, ki bo po več kot letu in pol v študijske klopi spet sedel v ponedeljek.